

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף ק"ד בבא קמא
Some of the topics we will learn about include.

הגוזל ונשבע לשקר

If a person stole an item and then swore falsely that he did not steal it;

הודה

משלם קרן וחומש ואשם

If he then admitted it, he is obligated to pay the principal plus an additional fifth to the נגזל. He is also obligated to bring a Korban גזילות אשם.

לא הודה

משלם קרן בלבד

If he did not admit to the theft, but rather עדים testified that he stole the item, he pays only קרן but he is not obligated in חומש ואשם.

A

הגוזל
ונשבע לשקר

לא הודה
משלם
קרן בלבד

הודה
משלם קרן
וחומש ואשם

B The Machlokes regarding

שליח שעשאו בעדים

If ראוּבן had money with שמעון and he appointed an agent before two witnesses to collect the money from שמעון;

רַב חסדא says

הוא שליח

He is considered his agent in that when he accepts the money it is considered to be in ראוּבן's possession.

רַבא says

לא הוא שליח

He is not considered his agent; and when he accepts the money it is not considered to be in ראוּבן's possession.

Therefore, if the שליח loses the money שמעון is liable to pay.

הגוזל את חברו ונשבע לו ומת

If a person stole money and swore falsely but then died, the קרן is paid. However, is the יורש obligated to also pay the חומש?

B

The Machlokes regarding
שליח שעשאו בעדים

רַב חסדא:
הוא שליח

רַבא:
לא הוא שליח

הגוזל את חברו
ונשבע לו
ומת

1

So let's review ...

The Gemara introduces a Machlokes regarding

שליח שעשאו בעדים

As Rashi explains, if ראובן had money with שמעון and appointed an agent before two witnesses to collect the money from שמעון; רב חסדא says

הוי שליח

He is considered ראובן's agent, because

להכי טרחי ואוקמיה בעדים

דליקו ברשותיה

ראובן made him שליח before עדים so that he shall be his agent in that once he accepts the money it is considered in ראובן's possession.

Therefore, if the שליח loses the money, שמעון is not liable to pay.

רבה says

לא הוי שליח

He is not considered ראובן's agent, because

ה"ק איניש מהימנא הוא אי סמכת סמוך

אי בעית לשדוריה בידה שדר בידה

ראובן merely meant to indicate that he's a trustworthy person, and if שמעון so desires he can send the money with him.

However, ראובן did not intend for him to be his agent in that once he accepts the money it is considered in ראובן's possession.

Rather the שליח is שמעון's agent to deliver the money to ראובן.

Therefore, if the שליח loses the money, שמעון IS liable to pay.

1

שליח שעשאו בעדים

If שמעון had money with ראובן and appointed an agent before two witnesses to collect the money from שמעון

רב חסדא:

הוי שליח

Because

להכי טרחי

ואוקמיה בעדים

דליקו ברשותיה

He shall be his agent

Therefore,

if the שליח loses the money, שמעון is NOT liable to pay

רבה:

לא הוי שליח

Because

ה"ק איניש מהימנא הוא

אי סמכת סמוך

אי בעית לשדוריה בידה

שדר בידה

He's trustworthy

Therefore,

if the שליח loses the money, שמעון IS liable to pay

2

The Gemara proceeds to explain our Mishnah according to both opinions:

The Mishnah rules in the רישא;

לא יתן לא לבנו ולא לשלוחו

The גגול shall not give the פרוטה to the agent.

This implies that the גגול somehow knows that this person was indeed the גגול's agent, but how?

According to רבה, the רישא refers to a שליח בעדים; two witnesses testified that he was the גגול's agent. Even so,

לא יתן לשלוחו

Because

לא הוי שליח

He is not considered the גגול's agent; and his acceptance is not considered as if the גגול received the money.

And only in the סיפא

אבל נותן לשליח בית דין

The גגול can give the פרוטה to an agent appointed by Bais Din, because

הוי שליח

He IS considered the גגול's agent; and his acceptance IS considered as if the גגול received the money.

According to רב חסדא, the רישא refers to שכירו ולקיטו, the גגול's worker, and

לא יתן לשלוחו

Because

לא הוי שליח

He was not specifically appointed to be an agent.

However, a שליח בעדים, according to רב חסדא,

הוי שליח

He IS considered the גגול's agent; and his acceptance IS considered as if the גגול received the money.

2

The Gemara explains our Mishnah according to both opinions:

רב חסדא:

שכירו

ולקיטו

גגול's worker

לא יתן לשלוחו

because

לא הוי שליח

הוי שליח

רישא:

לא יתן לא לבנו

ולא לשלוחו

This implies

the גגול knows

this person was

the גגול's agent

סיפא:

אבל נותן

לשליח

בית דין

רבה:

שליח

בעדים

לא יתן לשלוחו

because

לא הוי שליח

הוי שליח

3 The Gemara points out that there is a difference between a שליח בעדים
And a שליח בית דין

Regarding שליח בעדים
Only

כי עשאו נגזל הוא דהוי שליח עשאו גזלן לא הוי שליח

Only the נגזל can appoint him to be the נגזל's agent, but the גזלן obviously cannot appoint him to be the נגזל's agent.

However, regarding

שליח בית דין לא שנא עשאו נגזל ולא שנא עשאו גזלן הוי שליח

The שליח בית דין appoints him to be the נגזל's agent, regardless of whether the נגזל or the גזלן asked him to be the שליח.

The Gemara however cites a Braisa in which רבי שמעון בן אלעזר disagrees and holds that even regarding a שליח בית דין

עשאו נגזל הוי שליח עשאו גזלן לא הוי שליח
=====

3 The Gemara points out there is a difference between

שליח בית דין

לא שנא עשאו נגזל ולא שנא עשאו גזלן הוי שליח

The שליח בית דין appoints him to be the נגזל's agent, regardless of whether the נגזל or the גזלן asked him to be the שליח

שליח בעדים

כי עשאו נגזל הוא דהוי שליח עשאו גזלן לא הוי שליח

The נגזל can appoint him to be the נגזל's agent, but cannot appoint him to be the נגזל's agent

The Gemara however cites a Braisa in which רבי שמעון בן אלעזר disagrees and holds

Even regarding a שליח בית דין

עשאו נגזל - הוי שליח עשאו גזלן - לא הוי שליח

4 The Gemara continues with that which the previous Mishnah taught
 נתן לו את הקרן ולא נתן לו את החומש
 If the גזלן, who swore falsely and then admitted to the theft, paid the נגזל only the principal amount, but not the additional fifth;
 OR
 מחל לו על הקרן ולא מחל לו על החומש
 The גזלן forgave the principal, but not the additional fifth
 OR
 מחל לו על זה ועל זה חוץ מפחות שוה פרוטה בקרן
 The גזלן forgave both, but he did not forgive a small amount less than one פרוטה of the principal.
 אינו צריך לילך אחריו
 In all these cases the גזלן is not obligated to hand the חומש and remaining קרן to the נגזל, but rather he keeps it until the נגזל claims it, because his כפרה was fulfilled through the קרן that was returned.

However,
 נתן לו את החומש ולא נתן לו את הקרן
 If the גזלן paid the נגזל the additional fifth but not the principal,
 OR
 מחל לו על החומש ולא מחל לו על הקרן
 The גזלן forgave the additional fifth but not the principal.
 OR
 מחל לו על זה ועל זה חוץ משוה פרוטה בקרן
 The גזלן forgave both, but he did not forgive one פרוטה of the principal.
 צריך לילך אחריו
 In all these cases the גזלן is obligated to hand the remaining קרן to the נגזל, because his כפרה was not fulfilled, as the קרן was not returned.

The Mishnah continues
 נתן לו את הקרן ונשבע לו על החומש
 הרי זה משלם חומש על חומש
 עד שיתמעט הקרן משהו פרוטה
 If the גזלן paid the principal but swore falsely that he paid the חומש, the חומש is considered principal and the גזלן must now pay the principal חומש plus one fifth of the principal חומש; and if he repeatedly swore falsely that he paid the חומש, he pays an additional חומש for each שבועה until the principal חומש is less than one פרוטה.

4 *The previous Mishnah taught...*

**נתן לו את הקרן
 ולא נתן לו את החומש**
 If the גזלן, who swore falsely and then admitted to the theft paid the נגזל only the principal amount, but not the additional fifth
 OR
**מחל לו על הקרן
 ולא מחל לו על החומש**
 OR
**מחל לו על זה ועל זה
 חוץ מפחות שוה פרוטה בקרן**

אינו צריך לילך אחריו
 The גזלן is not obligated to hand the חומש and remaining קרן to the נגזל, but rather he keeps it until the נגזל claims it
 Because his כפרה was fulfilled through the קרן that was returned

However,

**נתן לו את החומש
 ולא נתן לו את הקרן**
 OR
**מחל לו על החומש
 ולא מחל לו על הקרן**
 OR
**מחל לו על זה ועל זה
 חוץ משוה פרוטה בקרן**

צריך לילך אחריו
 The גזלן is obligated to hand the remaining קרן to the נגזל
 Because his כפרה was not fulfilled, as the קרן was not returned

5 The Mishnah concludes, that this Halachah that for a שבועת שקר משלם קרן וחומש ואשם Applies to all monetary claims such as a person who denies his possession of someone's פקדון or lost item, and he was both נשבע לשקר and הודה, as the Pasuk states או בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו או מצא אבידה וכחש בה ונשבע על שקר

6 The Gemara now says that the Mishnah implies חומש ממונא הוא ואם מיית משלמי ליה יורשין The חומש is considered principal owed the גזל, and therefore if the גזלן was נשבע לשקר on the חומש he requires כפרה, and if he dies, his inheritors must pay the חומש to the גזל.

Similarly, a Braisa states הגזל את חבריו ונשבע לו ומת יורשין משלמים קרן וחומש ופטורין מן האשם If a person stole money and swore falsely and then died, his inheritors must pay both the principal and the חומש, but they are exempt from bringing the Korban אשם, because as Rashi explains אשם כפרה הוא ולא ממונא The Korban is merely for atonement, but it is not owed the גזל, and אין כפרה למתים There's no atonement of a Korban for the deceased.

The Gemara cites a contradicting Braisa that states נשבע הוא ואביו אינו משלם חומש על גזל אביו Even if both the deceased and the יורש swore falsely, the יורש pays only the principal, but a יורש does not pay the חומש of his father's theft?

The Gemara explains כאן שהודה אביו In the first Braisa the גזלן was both נשבע לשקר and הודה, he admitted to the theft, and through his הודאה he already became obligated to pay the חומש. Therefore, after he dies, the יורש pays his father's obligations of both קרן and חומש. However, כאן לא הודה אביו והודה בנו In the second Braisa the גזלן was only נשבע לשקר but not הודה, and he did not become obligated to pay חומש, and after he died the יורש was both נשבע לשקר and הודה to his father's theft, he only pays his father's obligation of קרן but not חומש.

The Gemara asks ונחייב בנו חומש אשבועה דידיה Why is the יורש not obligated to pay חומש for his own הודאה and שבועת שקר?

5 *The Mishnah concludes*
שבועת שקר - משלם קרן וחומש ואשם
applies to all monetary claims
Such as a person who denies his possession of someone's פקדון or lost item, and he was both נשבע לשקר and הודה

או בפקדון או בתשומת יד או בגזל
או עשק את עמיתו או מצא אבידה
וכחש בה ונשבע על שקר

6 *The Mishnah implies*
חומש ממונא הוא
ואם מיית משלמי ליה יורשין
The חומש is considered principal owed the גזל, and therefore if the גזלן was נשבע לשקר he requires כפרה, and if he dies, his inheritors must pay the חומש to the גזל

בריות א': נשבע הוא ואביו אינו משלם חומש על גזל אביו
בריות ב': הגזל את חבריו ונשבע לו ומת יורשין משלמים קרן וחומש ופטורין מן האשם

כאן לא הודה אביו והודה בנו
After he died the יורש was both הודה and נשבע לשקר

כאן שהודה אביו
The גזלן was both הודה and נשבע לשקר

ונחייב בנו חומש אשבועה דידיה?

Why is the יורש not obligated to pay חומש for his own הודאה and שבועת שקר?

7 The Gemara offers two explanations

1.

בשאין גזילה קיימת
ואיכא אחריות

The stolen item no longer existed, but there was a lien on the גזול's property to pay for the גזילה, and regarding this obligation the יורש was לשקר. Therefore,

משלם קרן ולא חומש

He does not pay the חומש, because

שאיין משלמין חומש

על כפירת שעבוד קרקעות

There is no חומש obligation for שבועה on property.

2.

רבא says this is a case of

כגון שהיתה דיסקייה של אביו מופקדת ביד אחרים

The יורש was not aware of the theft, because the גזול's papers were with someone else. Therefore,

משלם קרן ולא חומש

He does not pay the חומש, because

דכי אישתבע

בקושטא אישתבע

דהא לא הוה ידע

He swore truthfully, since he was not aware of the theft.

However,

בגזילה קיימת

If the stolen item still existed, and the יורש was both נשבע

הודה and לשקר

משלם קרן וחומש ואשם

He does pay the חומש for his own שבועה.

7

1

**בשאין גזילה קיימת
ואיכא אחריות**

*The stolen item no longer existed,
but there was a lien on the גזול's property,
and regarding this obligation the יורש was לשקר*

*Therefore, משלם קרן ולא חומש,
because*

**שאיין משלמין חומש
על כפירת שעבוד קרקעות**

2

רבא says this is a case of

**כגון שהיתה דיסקייה של אביו
מופקדת ביד אחרים**

*The יורש was not aware of the theft
because the גזול's papers were with someone else*

*Therefore, משלם קרן ולא חומש,
because*

**דכי אישתבע
בקושטא אישתבע
דהא לא הוה ידע**

However,

**בגזילה קיימת
משלם קרן וחומש ואשם**